

López-Gómez JJ, Ballesteros-Pomar MD, Torres-Torres B, et al. Malnutrition at diagnosis in amyotrophic lateral sclerosis and its influence on survival: using Glim criteria. Clinical Nutrition 2020 May 21 epub ahead of print.

Er zijn bij ALS mogelijkheden om de kwaliteit van leven te verhogen en de overleving te verlengen. Dit kan o.a. door het behoud van een goede voedingstoestand, om daarmee het optreden van complicaties door ondervoeding en vooral een tekort aan eiwit te voorkomen. Ondervoeding komt vaak voor en varieert van 16-55% bij de diagnose. Daling van de BMI¹ of gewichtsverlies bij de diagnose houdt verband met een slechtere prognose. Impedantiemetingen² met daling van zowel de vetvrije massa³ als de vetmassa voorspellen ook progressie van de ziekte.

Goede voedingsondersteuning en behoud van het lichaamsgewicht kunnen het verloop van de ziekte verbeteren. Bij ALS wordt een gewichtstoename aanbevolen bij een BMI lager dan 25, stabilisatie van het gewicht bij een BMI tussen 25 en 35 en reductie van het gewicht bij een BMI boven 35.

In dit onderzoek werden de lengte en het gewicht van 93 mensen met ALS gemeten. De SGA, een screeninginstrument voor het meten van het risico op ondervoeding, werd afgenomen. De GLIM criteria, praktische indicatoren voor het vaststellen van ondervoeding, werden vastgesteld. Naast de impedantiemeting werd ook de fasehoek⁴ berekend.

Bij het eerste bezoek varieerde de BMI tussen 21,7 en 25,9. Het gewichtsverlies sinds de diagnose varieerde tussen 2,7 en 17,6%, met dus een hoog voedingsrisico. Er was geen verschil in bulbaire of spinale debut. Volgens de SGA scoorde 29% van de deelnemers een goede voedingstoestand, 46,3% matige ondervoeding en 24,7% ernstige ondervoeding. Volgens de GLIM criteria had 48,4% enige vorm van ondervoeding, waarvan 32,3% ernstige ondervoeding. De mensen met een goede voedingstoestand hadden volgens SGA een langere overleving (gemiddeld 20,5 maand; 10,2-35 maanden) dan de mensen met een matige of ernstige ondervoeding (gemiddeld 12 maanden; 5,2-23,7 maanden). De mensen met ernstige ondervoeding volgens de GLIM criteria hadden een kortere overleving (gemiddeld 18 maanden; 5-24 maanden) ten opzichte van de mensen die geen ernstige ondervoeding hadden (gemiddeld 20 maanden; 12-33 maanden). De impedantiemeting werd bij 31 mensen uitgevoerd. Bij 5 mensen was sprake van ondervoeding volgens de GLIM criteria voor de vetvrije massa index. Een betere fasehoek (in dit onderzoek groter dan 4,6°), leidde niet tot verschil in overleving.

Veel mensen met ALS hebben te maken met een ernstige verslechtering van de voedingstoestand zoals blijkt uit een veelgebruikt screeningsinstrument (SGA) en uit de nieuwe GLIM criteria. Mensen met een betere voedingstoestand volgens SGA en GLIM criteria hadden een langere overleving.

¹ BMI, Body Mass Index, geeft in een getal aan of er sprake is van een gezond, te hoog of te laag gewicht.

² Impedantiemeting meting waarbij de hoeveelheid vetmassa en vetvrije massa wordt berekend.

³ Vetvrije massa is het lichaamsgewicht zonder vetmassa, dus spieren, botten en vocht.

⁴ Fasehoek wordt berekend met de uitslag van een impedantiemeting. Een lagere fasehoek wijst op een slechtere voedingstoestand.